

بررسی اثرات ضدقارچی پیاز و برخی از داروهای آزولی به صورت منفرد و در ترکیب با یکدیگر بر روی مخمرهای بیماریزا

آتوسا رزاق پرست* M.Sc، معصومه شمس قهفرخی^ک Ph.D

محمد حسین یادگاری** Ph.D، مهدی رزاقی ایبانه*** Ph.D

چکیده

هدف: در سالهای اخیر، عفونتهای سیستمیک قارچی که به وسیله مخمرهای بیماریزا ایجاد شده است، از مهمترین عوامل مرگ و میر بخصوص در بیماران بستری در بیمارستان بوده است و درمانهای ضد قارچی رایج با استفاده از داروهای متداول کاملاً مؤثر نمیباشد. تحقیقات نشان می‌دهد که اشکال مختلفی از داروهای ضد قارچی ترکیبی مورد آزمایش قرار گرفته‌اند که در برابر برخی از قارچهای بیماریزا اثرات هم افزایی خوبی را نشان داده‌اند

تحقیق حاضر به منظور تعیین حساسیت برخی از مخمرهای بیماریزا نسبت به عصاره آبی گیاه پیاز بصورت جداگانه و در ترکیب با داروهای گروه آزول شامل فلوکونازول، ایتراکونازول و کتوکونازول در شرایط آزمایشگاهی بر روی مخمرهای بیماریزا شامل کاندیدا/آلبیکنس PTCC5057، کاندیدا دابلینینسیس CD36، کریپتوکوکوس نئوفرمنس CNE1 و مالاسیزیا فورفور MF1 انجام شد.

مواد و روش‌ها: روش رقیق‌سازی در محیط کشت مایع جهت ارزیابی فعالیت ضد قارچی ترکیبات مذکور در دو محیط کشت سابورد کستروز برات (برای همه قارچ‌ها به جز مالاسیزیا فورفور) و محیط دیکسون برات تغییر یافته (فقط برای مالاسیزیا فورفور) مورد استفاده قرار گرفت. مقادیر MIC و MFC برای هر یک از ترکیبات بر اساس شمارش تعداد کلنی‌های قارچی در مقایسه با گروه شاهد (به جای دارو سرم فیزیولوژی استریل اضافه گردید) و شاهد (به جای دارو از بالاترین غلظت حلال استفاده شد) محاسبه شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که عصاره آبی گیاه پیاز و داروهای مذکور از طریق وابسته به غلظت قادر به مهار رشد عوامل قارچی می‌باشند؛ به طوری که میزان محدوده MIC داروی فلوکونازول برای کاندیدا/آلبیکنس، کاندیدا دابلینینسیس، کریپتوکوکوس نئوفرمنس و مالاسیزیا فورفور به ترتیب برابر ۱-۲۵۶، ۰/۵-۳۲، ۰/۵-۶۴ و ۰/۵-۱۲۸-۱ میکروگرم در میلی‌لیتر تعیین گردید؛ میزان محدوده MIC داروی ایتراکونازول نیز به ترتیب برابر ۰/۵-۱۶، ۰/۵-۸، ۰/۵-۳۲ و ۰/۵-۶۴ میکروگرم در میلی‌لیتر محاسبه گردید. میزان محدوده MIC داروی کتوکونازول ۰/۵-۶۴، ۰/۵-۸، ۰/۵-۶۴ و ۰/۵-۳۲ میکروگرم در میلی‌لیتر تعیین گردید و میزان محدوده MIC عصاره پیاز نیز به ترتیب برابر ۰/۵-۱۲۸، ۰/۵-۱۲۸، ۰/۵-۱۲۸، ۰/۵-۱۲۸، ۰/۵-۱۲۸ میکروگرم در میلی‌لیتر تعیین گردید. بررسی تأثیر ترکیب داروها و عصاره نشان داد که فعالیت ضد قارچی در همه اشکال ترکیبی در مقایسه با شکل منفرد دارو و عصاره افزایش می‌یابد ($P < 0.05$).

نتیجه‌گیری: در نتیجه مطالعات نشان داد که تأثیر عصاره پیاز (در غلظت یکسان) بر روی کاندیدا/آلبیکنس در مقایسه با فلوکونازول بیشتر است، همچنین عصاره پیاز و فلوکونازول دارای اثر یکسانی بر روی مالاسیزیا فورفور می‌باشند اما در کاندیدا/دابلینینسیس و کریپتوکوکوس نئوفرمنس تأثیر فلوکونازول بیشتر از عصاره پیاز است. فعالیت پیاز در مقایسه با ایتراکونازول و کتوکونازول نیز پایین‌تر می‌باشد. ترکیب عصاره پیاز و داروهای آزولی بیشترین تأثیر را بر روی مالاسیزیا فورفور دارد.

واژه‌های کلیدی: آلیوم سپا، فلوکونازول؛ ایتراکونازول؛ کتوکونازول؛ حساسیت ضدقارچی؛ اثرات هم افزایی داروها؛ مخمرهای بیماریزا

دریافت مقاله: ۸۷/۴/۱۳ پذیرش مقاله: ۸۷/۶/۲۰

ک* نویسنده مسئول: استادیار گروه قارچ شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس shamsm@modares.ac.ir

* دانش آموخته کارشناسی ارشد قارچ شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس

** استادیار گروه قارچ شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس

*** دانشیار بخش قارچ شناسی، انستیتو پاستور ایران

مقدمه

سوی دیگر بدلیل هزینه بالا و ارزیابی داروها و ناتوانی بسیاری از کشورهای جهان سوم برای خرید چنین داروهایی توجه خاصی به سمت تهیه دارو از گیاهانی که اثرات درمانی سالم و ارزان بودن آنها ثابت شده، معطوف گردیده است (۳ و ۴). استفاده از گیاهان دارویی همراه با هم یا با داروهای مدرن امروزی جهت کاهش عوارض جانبی دارو، به صورت ترکیب برای اهداف درمانی مورد استقبال قرار گرفته است (۵). لذا استفاده از داروهای ضد قارچی بصورت ترکیب با عصاره گیاهی می تواند سبب پیشگیری و یا تعویق گسترش مقاومت عوامل قارچی نسبت به داروهای ضد قارچی گردد. همچنین مصرف مقادیر ترکیبی از داروهای ضد قارچی سبب کاهش سمیت ناشی از مصرف دوزهای بالا و منفرد هر یک از ترکیبات می گردد. گزارشاتی در استفاده از گیاهانی مانند سیر، پیاز، اوکالیپتوس، زیتون تلخ، حنا، سدر، آویشن و غیره در درمان بیماریهای قارچی وجود دارد بنابراین بکارگیری این ترکیبات که دارای اثرات جانبی کمتر و هزینه پایین تری نسبت به داروهای ضد قارچی می باشند، قابل توجه است. تاکنون مطالعات فراوانی بر روی فعالیت ضدقارچی گیاهان مختلف نسبت به عوامل بیماریزا در دنیا صورت گرفته است که مختصری از آن در ذیل آورده شده است:

در سال ۱۹۹۷ تاثیر عصاره پیاز را بر روی استرپتوکوکوس موتانس^۷، استرپتوکوکوس موبرینوس^۸، پوروفیرومونس ژنریوالیس^۹ و پروتلا اینترمدیا^{۱۰} بررسی کردند (۶)

در سال ۱۹۹۸ فعالیت ضدقارچی روغن پیاز، عصاره سیر و چند عصاره دیگر را بر روی ۱۰ گونه قارچی بررسی نمودند. (۷)
در سال ۱۹۹۹ اثر عصاره های مختلف گیاهان گونه آلیوم^{۱۱} را در شرایط مختلف بر روی سه گونه قارچ اسپریلیوس^{۱۲} بررسی نمودند (۸)

در سال ۲۰۰۰ ترکیب ضدقارچی به نام ۳ و ۴-دی هیدروکسی بنزوئیک اسید را از پوست قهوه ای پیاز جدا کردند (۹)

در سال ۲۰۰۱ تاثیر مصرف مواد غذایی حاوی پیاز را بر روی ۴۳ فرد

افزایش عفونتهای قارچی ناشی از قارچهای بیماریزا و فرصت طلب، بویژه در بیماران با ضعف سیستم ایمنی از اوایل دهه ۹۰، به عنوان یکی از مهمترین عوامل مرگ و میر بخصوص در بیماران بستری در بیمارستان مطرح شده است. پاتوژنهای فرصت طلب مهم مانند کاندیدا آلبیکانس^۱ و سایر گونه های کاندیدا در این میان نقش بسزایی دارند؛ هر چند کاندیدا آلبیکانس به عنوان یک بیماریزای فرصت طلب دهانی، همچنان فراوانترین گونه جدا شده نسبت به سایر عوامل قارچی است (۱) اما سایر گونه های کاندیدا، بخصوص کاندیدا دبلینینسیس^۲ در بیماران با نقص سیستم ایمنی (بیماران مبتلا به ایدز، سرطان و بیماران پیوندی) سبب ایجاد عفونتهای سیستمیک می شوند و گونه های کاندیدا به عنوان چهارمین عامل عفونتهای خونی بیماران بستری در بیمارستان مطرح شده اند که مسؤول تقریباً ۴۰٪ موارد مرگ و میر می باشند (۲). عفونتهای سیستمیک ناشی از کریبتوکوکوس نئوفرمانس^۳ و کاندیدا در بیماران مبتلا به ایدز افزایش چشمگیری داشته است؛ همچنین عفونتهای سیستمیک ناشی از گونه های مالاسزیا^۴ و بخصوص مالاسزیا فورفور^۵ در نوزادان به دنبال آلودگیهای بیمارستانی و در افرادی که از طریق کاتترهای وریدی ترکیبات چربی دریافت می کنند، به وفور مشاهده گردیده است که این گونه عفونتها اصولاً با داروهای ضد قارچی آزولی بویژه فلوکونازول درمان می شوند. درمان طولانی و تکراری، سبب ظهور و پیدایش ایزوله های مقاوم به فلوکونازول^۶ در میان گونه های کاندیدا شده است؛ درمانهای ضد قارچی رایج با استفاده از داروهای ضدقارچی متداول کاملاً موثر نمی باشد و این امر بدلیل وجود اثرات متعدد جانبی و مقاومت دارویی به عوامل پاتوژن، پس از استفاده طولانی مدت دارو می باشد.

از طرف دیگر از یکسو به علت ظاهر شدن عوارض نامطلوب و جانبی ترکیبات سنتتیک و عدم سازگاری آنها با طبیعت انسان، و از

7 Streptococcus mutans
8 Streptococcus mubrinus
9 Porfirimonas gengivalis
10 Protella intermedia
11 Allium
12 Aspergillus

1 Candida albicans
2 Candida dubliniensis
3 Cryptococcus neoformans
4 Malassezia
5 Malassezia furfur
6 Fuconazole

شده بود)، هر یک در یک میلی لیتر دی متیل سولفوکساید^{۱۸} به طور جداگانه حل گردید و به مدت ۳۰ دقیقه در دمای آزمایشگاه قرار گرفت تا استوک‌های دارویی استریل گردد و سپس حجم‌های یک میلی لیتر از استوک‌های دارویی در ویال‌های استریل تهیه گردید و در دمای ۷۰- درجه سانتیگراد جهت مصارف بعدی نگهداری شد.

تهیه پودر پیاز

جهت تهیه پودر پیاز ابتدا پوست یک کیلوگرم پیاز سفید جداسازی شد و پس از شستشو پیازها توسط اسکالپل به قطعات کوچکتر تقسیم گردید و با استفاده از هموژنایزر عصاره آبی گرفته شد و عصاره آبی از چند لایه تنظیف عبور داده شد سپس با استفاده از استوانه مدرج حجم آن اندازه‌گیری شد. عصاره آبی پیاز در سانتریفوژ یخچال‌دار با دور ۲۵۰۰۰ در دقیقه و به مدت ۳۰ دقیقه سانتریفوژ شد. مایع رویی جداسازی گردید و در دمای منهای ۷۰ درجه سانتیگراد قرار گرفت. سپس توسط دستگاه فریز درایر عصاره آبی پیاز کاملاً خشک شد و پودر پیاز تهیه گردید. پس از وزن کردن پودر حاصل در منهای ۷۰ درجه سانتیگراد جهت مصارف بعدی قرار گرفت.

تهیه سوسپانسیون قارچی جهت تلقیح

سوسپانسیونی از هر یک از کشت‌های ۲۴ و ۴۸ ساعت کاندیدا آلبیکنس و کاندیدا دویلینینسیس و کشت ۴۸ ساعت کریپتوکوکوس نئوفرمنس و کشت ۵ روزه مالاسزیا فور فور توسط سرم فیزیولوژی استریل تهیه گردید. عناصر قارچی با استفاده از لام نتوبار شمارش شد و غلظتی معادل $1/5 \times 10^3$ cells/ml تعیین گردید.

تعیین حداقل غلظت ممانعت‌کنندگی از رشد با استفاده

از روش میکروبراث^{۱۹}

روش بررسی حساسیت دارویی در حقیقت روش رقیق‌سازی در محیط مایع می‌باشد؛ این روش به دو صورت ماکرو و میکرو دایلوژن^{۲۰} انجام می‌شود که در این تحقیق از روش دوم استفاده

مبتلا به هیپاتیت A ارزیابی کردند (۱۴۱).

در سال ۲۰۰۳ فعالیت ضدقارچی ۲۴ گیاه دارویی سنتی را در آفریقای جنوبی در مقابل کاندیدا آلبیکنس بررسی کردند (۱۱). در سال ۱۳۸۲ اثرات ضدقارچی عصاره آبی پیاز بر روی اولتراسترکچر تریکوفیتون منتاگروفایتس^{۱۳} و تریکوفایتون روبروم^{۱۴} بررسی کردند (۱۲).

در سال ۱۳۸۲ تاثیر ضدقارچی عصاره‌های آبی سیر، پیاز و گیاه زیتون تلخ را بر روی برخی از درماتوفیت‌های شایع بررسی کردند (۱۳).

در سال ۱۳۸۳ نیز تاثیر ضدقارچی عصاره‌های آبی سیر، پیاز و گیاه زیتون تلخ را بر روی ۲۵ ایزوله مالاسزیا فورفور و همچنین گونه‌های کاندیدی جداسازی شده از بیماران مبتلا به ولوواژینیت^{۱۵} بررسی کردند (۱۴ و ۱۵).

تحقیق حاضر از نظر ترکیب عصاره گیاهی با داروها و بررسی اثرات هم‌افزایی ترکیبات مذکور بر روی مخمرهای بیماریزا اولین مطالعه‌ای است که صورت گرفته است.

مواد و روش‌ها

ارگانیس‌ها

به منظور تعیین حساسیت دارویی عوامل مخمری نسبت به عصاره آبی پیاز و داروهای ضد قارچی فلوکونازول، ایتراکونازول و کتوکونازول به تنهایی و در ترکیب با یکدیگر از مخمرهای بیماریزا کاندیدا آلبیکنس PTCC5057، کاندیدا دویلینینسیس CD36، کریپتوکوکوس نئوفرمنس CNE1 و مالاسزیا فورفور MF1 که از موارد بالینی جداسازی شده‌بودند، استفاده گردید.

داروهای ضد قارچی

به منظور تهیه محلول‌های دارویی، ۲۰۴۸ میکروگرم از پودر فلوکونازول و ۲۰۴۸ میکروگرم نیز از پودر ایتراکونازول^{۱۶} و ۲۰۴۸ میکروگرم از پودر کتوکونازول^{۱۷} (که از شرکت پارس دارو خریداری

- 13 *Tricophyton mentagrophytes*
- 14 *Tricophyton rubrom*
- 15 *Vulvovaginitis*
- 16 *Itraconazole*
- 17 *Ketoconazole*

18 Di Methyl Solfoxide

19 Microbroth

20 Macro and Microdilution

به کریپتوکوکوس نئوفرمس به مدت ۷۲-۴۸ ساعت در دمای ۳۲ درجه سانتیگراد قرار گرفتند و پس از طی زمان بر اساس شمارش تعداد کلنی‌های قارچی در هر یک از رقت‌های عصاره گیاهی و داروهای مذکور نسبت به گروه شاهد، میزان MIC^{۲۶} (حداقل غلظت ممانعت کننده از رشد) و MFC^{۲۷} (حداقل غلظت قارچ کشی دارو) محاسبه گردید.

تعیین حساسیت مخمرهای مذکور نسبت به ترکیب عصاره آبی پیاز و داروی فلوکونازول

به منظور تهیه رقت‌های متوالی دو برابر از ترکیب عصاره آبی پیاز و داروی فلوکونازول ابتدا ۲ میلی گرم از پودر فلوکونازول در یک میلی لیتر دی متیل سولفو کساید حل گردید و به مدت ۳۰ دقیقه در دمای آزمایشگاه قرار گرفت تا استریل گردید. پس از آن غلظت ۱۰۲۴ میکرو گرم در میلی لیتر تهیه گردید. سپس ۱۰۲۴ میکرو گرم از پودر پیاز در یک میلی لیتر آب مقطر استریل حل گردید و با استفاده از فیلتر سرنگی ۰/۲۲ میکرومتر استریل شد. سپس میزان ۲۵ میکرو لیتر از داروی فلوکونازول و ۲۵ میکرو لیتر از محلول پیاز به اولین گوده پلیت ۹۶ خانه که حاوی ۵۰ میکرو لیتر سرم فیزیولوژی استریل بود، افزوده شد و به ترتیب رقت‌های متوالی دو برابر تهیه گردید و بقیه مراحل مطابق قبل انجام گرفت.

تعیین حساسیت مخمرهای مذکور نسبت به ترکیب عصاره آبی پیاز و داروی ایتراکونازول

جهت تهیه رقت‌های متوالی دو برابر از ترکیب عصاره آبی پیاز و داروی ایتراکونازول ابتدا ۱ میلی گرم از پودر ایتراکونازول در یک میلی لیتر دی متیل سولفو کساید حل گردید و به مدت ۳۰ دقیقه در دمای آزمایشگاه قرار گرفت تا استوک دارویی استریل گردد. پس از آن غلظت ۱۰۲۴ میکرو گرم در میلی لیتر تهیه گردید. میزان ۱۰۲۴ میکرو گرم نیز از پودر پیاز در یک میلی لیتر آب مقطر استریل حل گردید و با استفاده از فیلتر سرنگی ۰/۲۲ میکرومتر استریل شد. سپس ۲۵ میکرو لیتر از داروی ایتراکونازول و ۲۵ میکرو لیتر نیز از

شد. این روش توسط کمیته استانداردهای بین‌المللی برای مخمرها^{۲۱} (NCCLS M38-P) و قارچ‌های رشته‌ای (NCCLS M27-A) ارائه گردیده است (۱۴، ۱۵).

جهت تهیه رقت‌های متوالی دو برابر از داروهای ضدقارچی فلوکونازول، ایتراکونازول و یا کتوکونازول، ابتدا ۵۰ میکرو لیتر از استوک داروی مورد نظر با غلظت ۲۰۴۸ میکرو گرم در میلی لیتر به اولین گوده پلیت ۹۶ خانه که حاوی ۵۰ میکرو لیتر سرم فیزیولوژی استریل بود، افزوده شد و به ترتیب رقت‌های متوالی دو برابر تهیه گردید؛ سپس ۱۰۰ میکرو لیتر از محیط دیکسون تغییر یافته مایع^{۲۲} جهت تلقیح مالاسزیا فورفور و ۱۰۰ میکرو لیتر از محیط سابورو برات^{۲۳} جهت تلقیح سایر مخمرها به هر گوده اضافه شد؛ پس از آن، ۵۰ میکرو لیتر از سوسپانسیون سلول‌های مخمری در حجم‌های معادل $1/5 \times 10^3$ cells/mL به همه گوده‌های پلیت تلقیح گردید.

سپس پلیت‌های حاوی *کاندیدا آلبیکنس*، *کاندیدا دابلینینسیس* و *کریپتوکوکوس نئوفرمس*، به مدت ۴۸ ساعت در دمای ۳۵ درجه سانتیگراد و پلیت‌های حاوی *مالاسزیا فورفور* به مدت ۴۸ ساعت در دمای ۳۲ درجه سانتیگراد در داخل شیکرانکوباتور با ۱۰۰ دور در دقیقه نگهداری شدند.

لازم به ذکر است که هر یک از رقت‌های دارویی و عصاره گیاهی به صورت سه‌تایی تهیه گردید و از بیشترین غلظت حلال بدون حضور دارو به عنوان شاهد^{۲۴} استفاده شد؛ همچنین از سرم فیزیولوژی استریل در مواردی که دارو نیاز به حلال آلی نداشت، به عنوان شاهد^۱ استفاده گردید. پس از زمان انکوباسیون ۱۰ میکرو لیتر از محتویات هر یک از گوده‌ها برداشته شد و در مورد *مالاسزیا فورفور* بر روی محیط دیکسون آگار تغییر یافته^{۲۴} و در مورد سایر مخمرها بر روی محیط سابورو دکستروز آگار^{۲۵} کشت داده شد و سپس پلیت‌های مربوط به *مالاسزیا فورفور* به مدت ۵ روز در دمای ۳۲ درجه سانتیگراد و پلیت‌های مربوط به *کاندیدا آلبیکنس* و *کاندیدا دابلینینسیس* به مدت ۴۸-۲۴ ساعت و پلیت‌های مربوط

21 National Committee for Clinical Laboratory Standards
22 Modified Dixon Broth
23 Sabouraud broth
24 Modified Dixon agar
25 Sabouraud dextrose agar

26 Minimum inhibitory concentration
27 Minimum fungicidal concentration

محللول پیاز به اولین گوده پلیت ۹۶ خانه که حاوی ۵۰ میکرولیتر سرم فیزیولوژی استریل بود، افزوده شد و به ترتیب رقت‌های متوالی دو برابر تهیه گردید و بقیه مراحل مطابق قبل انجام گرفت.

تعیین حساسیت مخمرهای مذکور نسبت به ترکیب عصاره آبی پیاز و داروی کتوکونازول

به منظور تهیه رقت‌های متوالی دو برابر از ترکیب عصاره آبی پیاز و داروی کتوکونازول ابتدا ۲ میلی‌گرم از پودر کتوکونازول در یک میلی‌لیتر دی متیل سولفوکساید حل گردید و به مدت ۳۰ دقیقه در دمای آزمایشگاه قرار گرفت تا استوک دارویی استریل شود و پس از آن غلظت ۱۰۲۴ میکروگرم در میلی‌لیتر تهیه شد. میزان ۱۰۲۴ میکروگرم از پودر پیاز در یک میلی‌لیتر آب مقطر استریل حل گردید و با استفاده از فیلترسنگی ۰/۲۲ میکرومتر استریل شد. سپس میزان ۲۵ میکرولیتر از داروی کتوکونازول و ۲۵ میکرولیتر از محللول پیاز به اولین گوده پلیت ۹۶ خانه که حاوی ۵۰ میکرولیتر سرم فیزیولوژی استریل بود، افزوده شد و به ترتیب رقت‌های متوالی دو برابر تهیه گردید و بقیه مراحل مطابق قبل انجام گرفت.

نتایج:

نتایج حاصل از تعیین حساسیت مخمرهای مذکور نسبت به عصاره آبی پیاز

بررسی اثرات غلظت‌های مختلف عصاره آبی پیاز در محدوده ۲۵۶ - ۰/۰۳ میکروگرم در میلی‌لیتر بر رشد مخمرهای مذکور نشان داد که این عصاره در تمامی غلظت‌های بکار گرفته شده قادر به مهار رشد ارگانسیم‌ها می‌باشد (جدول ۱)

این مهار رشد از طریق وابسته به غلظت انجام می‌گیرد. نتایج بدست آمده در تمامی غلظت‌های مورد بررسی به استثناء غلظت‌های ۲ - ۰/۰۳ میکروگرم در میلی‌لیتر در مورد کاندیدا آلبیکنس، غلظت‌های ۱۲۵ - ۰/۰۳ میکروگرم در میلی‌لیتر در مورد کاندیدا دوبلینینسیس، غلظت ۰/۰۳ میکروگرم در میلی‌لیتر در مورد کریپتوکوکوس نئوفرمنس و غلظت‌های ۰/۲۵ - ۰/۰۳ میکروگرم در میلی‌لیتر در مورد مالا سزیا فورفور در نظر

آماری معنی‌دار گزارش گردید ($P < 0.05$).

مقادیر MIC ۵۰، ۰/۵، ۱، ۰/۵ و ۴ میکروگرم در میلی‌لیتر MIC90، ۲، ۰/۵ و ۳۲ میکروگرم در میلی‌لیتر و MFC، ۱۲۸، ۱۲۸، ۱۲۸ و ۱۲۸ میکروگرم در میلی‌لیتر به ترتیب برای کاندیدا آلبیکنس، کاندیدا دوبلینینسیس، کریپتوکوکوس نئوفرمنس و مالا سزیا فورفور تعیین گردید (جدول ۱)

نتایج حاصل از تعیین حساسیت مخمرهای مذکور نسبت

به ترکیب عصاره آبی پیاز و دارو فلوکونازول

بررسی اثرات غلظت‌های مختلف ترکیب عصاره پیاز و داروی فلوکونازول در محدوده ۱۲۸ - ۰/۱۵ میکروگرم در میلی‌لیتر از عصاره گیاهی و دارو به نسبت مساوی ۱:۱ بر رشد مخمرهای مذکور نشان داد که ترکیب مذکور در تمامی غلظت‌های به کار گرفته شده از طریق وابسته به غلظت قادر به مهار رشد ارگانسیم‌ها می‌باشد (جدول ۱)

نتایج بدست آمده در تمامی غلظت‌های مورد بررسی به استثناء غلظت‌های ۲ - ۰/۰۳ میکروگرم در میلی‌لیتر در مورد کاندیدا آلبیکنس و غلظت‌های ۰/۰۶ - ۰/۰۱۵ میکروگرم در میلی‌لیتر در مورد کاندیدا دوبلینینسیس و غلظت ۰/۰۱۵ میکروگرم در میلی‌لیتر در مورد کریپتوکوکوس نئوفرمنس و غلظت‌های ۰/۰۱۵ و ۰/۰۳ میکروگرم در میلی‌لیتر در مورد مالا سزیا فورفور برای هر یک از ترکیبات در مقایسه با گروه شاهد ۱ و شاهد ۲ از نظر آماری معنی‌دار گزارش گردید ($P < 0.05$). مقادیر MIC50، ۰/۲۵، ۰/۲۵، ۰/۱۲۵ و ۰/۲۵ میکروگرم در میلی‌لیتر، MIC90، ۱، ۰/۵، ۰/۲۵ و ۲ میکروگرم در میلی‌لیتر و MFC، ۳۲، ۳۲، ۳۲ و ۸ میکروگرم در میلی‌لیتر برای هر یک از ترکیب دارویی و عصاره گیاهی به ترتیب در مورد کاندیدا آلبیکنس، کاندیدا دوبلینینسیس، کریپتوکوکوس نئوفرمنس و مالا سزیا فورفور تعیین گردید. (جدول ۱)

نتایج حاصل از تعیین حساسیت مخمرهای مذکور نسبت

به ترکیب عصاره آبی پیاز و داروی ایتراکونازول

بررسی اثرات غلظت‌های مختلف ترکیبی عصاره پیاز و داروی ایتراکونازول در محدوده ۱۲۸ - ۰/۰۱۵ میکروگرم در میلی‌لیتر از

MFC، MIC90، ۰/۵، ۰/۵، ۰/۵ و ۰/۲۵ میکروگرم در میلی لیتر و MFC، ۳۲، ۸، ۳۲ و ۱ میکروگرم در میلی لیتر برای هر یکی از ترکیب دارویی و عصاره گیاهی به ترتیب در مورد کاندیدا آلبیکنس، کاندیدا دابلینینسیس، کریپتوکوکوس نئوفرمنس و مالاسزیا فورفور محاسبه شد (جدول ۱)

نتایج حاصل از تعیین حساسیت مخمرهای مذکور نسبت به ترکیب عصاره آبی پیاز و داروی کتوکنازول

بررسی اثرات غلظت‌های مختلف ترکیبی عصاره پیاز و داروی کتوکنازول در محدوده ۱۲۸ - ۰/۰۵ میکروگرم در میلی لیتر از عصاره گیاهی و دارو نسبت مساوی ۱:۱ بر رشد مخمرهای مذکور نشان داد که ترکیب مذکور در تمامی غلظت‌های بکار گرفته شده از طریق وابسته به غلظت قادر به مهار رشد ارگانسیم‌های باشد

عصاره گیاهی و دارو به نسبت مساوی ۱:۱ بر رشد مخمرهای مذکور نشان داد که ترکیب مذکور در تمامی غلظت‌های بکار گرفته شده از طریق وابسته به غلظت قادر به مهار رشد ارگانسیم‌های باشد (جدول ۱)

نتایج بدست آمده نشان داد که در تمامی غلظت‌های مورد بررسی به استثنای غلظت‌های ۱ - ۰/۱۵ میکروگرم در میلی لیتر در مورد کاندیدا آلبیکنس و غلظت‌های ۰/۰۳ و ۰/۱۵ میکروگرم در میلی لیتر در مورد کاندیدا دابلینینسیس و غلظت ۰/۱۵ میکروگرم در میلی لیتر در مورد کریپتوکوکوس نئوفرمنس و مالاسزیا فورفور برای هر یک از ترکیبات (غلظت هر یک از ترکیبات بطور جداگانه) در مقایسه با گروه شاهد ۱ و ۲ از نظر آماری معنی‌دار گزارش گردید ($P < 0.05$).

مقادیر MIC50، ۰/۲۵، ۰/۲۵، ۰/۲۵ و ۰/۱۲۵ میکروگرم در میلی لیتر،

جدول ۱- بررسی اثرات ضدقارچی پیاز و برخی از آزول‌ها به صورت منفرد و در ترکیب با یکدیگر بر روی مخمرهای بیماریزا

میزان MFC (میکروگرم بر میلی لیتر)	میزان MIC (میکروگرم بر میلی لیتر) MIC90 MIC50		محدوده غلظت (میکروگرم/میلی لیتر)	عصاره گیاهی و دارو	ارگانسیم
۱۲۸	۲	۰/۵	۰/۰۳-۲۵۶	Acp	کاندیدا آلبیکنس - PTCC5057
۳۲	۱	۰/۲۵	۰/۰۱۵-۱۲۸	Acp+Flu	
۳۲	۰/۵	۰/۲۵	۰/۰۱۵-۱۲۸	Acp+It	
۱۶	۰/۵	۰/۰۱۲۵	۰/۰۱۵-۱۲۸	Acp+Kcz	
۱۲۸	۲	۱	۰/۰۳-۲۵۶	Acp	کاندیدا دابلینینسیس 36-CD
۳۲	۰/۵	۰/۲۵	۰/۰۱۵-۱۲۸	Acp+Flu	
۸	۰/۵	۰/۲۵	۰/۰۱۵-۱۲۸	Acp+It	
۴	۰/۲۵	۰/۰۱۲۵	۰/۰۱۵-۱۲۸	Acp+Kcz	
۱۲۸	۰/۵	۰/۵	۰/۰۳-۲۵۶	Acp	کریپتوکوکوس نئوفرمنس 1-CNE
۳۲	۰/۲۵	۰/۱۲۵	۰/۰۱۵-۱۲۸	Acp+Flu	
۳۲	۰/۵	۰/۲۵	۰/۰۱۵-۱۲۸	Acp+It	
۱۶	۰/۲۵	۰/۰۱۲۵	۰/۰۱۵-۱۲۸	Acp+Kcz	
۱۲۸	۳۲	۴	۰/۰۳-۲۵۶	Acp	مالاسزیا فورفور 1-MF
۸	۲	۰/۲۵	۰/۰۱۵-۱۲۸	Acp+Flu	
۱	۰/۲۵	۰/۰۱۲۵	۰/۰۱۵-۱۲۸	Acp+It	
۱	۰/۱۲۵	۰/۰۶	۰/۰۱۵-۱۲۸	Acp+Kcz	

Flu: (fluconazole)

It: (Itraconazole)

Kcz: (ketoconazole)

Acp: (*Allium cepa* extract)

(جدول ۱)

۲۹-۳۱).

مقاومت نسبت به فلوکونازول به فراوانی در میان بیماران مبتلا به کاندیدیازیس دهانی و مبتلایان به ایدز مشاهده می‌شود و ممکن است با ایتراکونازول تداخل مقاومت داشته باشد. گزارشی از مقاومت بالینی کاندیدا آلبیکنس در شرایط *In-vitro* نسبت به فلوکونازول در مبتلایان به ایدز وجود دارد. عوامل زمینه‌ساز برای ایجاد ایزوله‌های مقاوم، مهار شدید سیستم ایمنی و استفاده قبلی فلوکونازول مطرح شده‌اند؛ بخصوص در برخی مطالعات مقادیر بیشتر از ۱۰ گرم (در مجموع) بیان شده است، در بیماران دیگر (غیر ایدزی) مقاومت نسبت به فلوکونازول شایع نیست (۲۳).

حساسیت کاندیدا *دابلیننسیس* در شرایط آزمایشگاهی نسبت به تری‌آزول‌های^{۲۸} جدید بررسی و مشاهده شده است که حساسیت نسبت به فلوکونازول در این گونه کاهش یافته است (MIC (ساوی یا بیشتر از ۳۲ میکروگرم در میلی‌لیتر)، میزان MIC در ایتراکونازول مساوی و یا کمتر از ۱ میکروگرم در میلی‌لیتر گزارش شده است (۱۶).

حساسیت آزمایشگاهی کاندیدا *دابلیننسیس* نسبت به عوامل ضدقارچی مختلف بررسی شده است؛ بیشتر ایزوله‌ها به داروهای ضدقارچی حساس بودند که در این میان ۷۵/۹٪ به کتوکونازول حساس و ۸۶/۲٪ به فلوکونازول و ایتراکونازول حساس بودند (۲۳). فعالیت چند داروی ضدقارچی نظیر کتوکونازول، میکونازول^{۲۹}، وریکونازول^{۳۰}، ایتراکونازول و فلوکونازول نسبت به *مالاسزیا فورفور* در شرایط آزمایشگاهی بررسی شده است و نتایج نشان داد که داروها دارای فعالیت قابل توجهی می‌باشند؛ کتوکونازول و ایتراکونازول از سایر داروها فعالیت بیشتری داشتند (۲۵).

در مطالعه‌ای دیگر حساسیت دارویی *مالاسزیا فورفور* نسبت به عوامل ضدقارچی فلوکونازول، ایتراکونازول و کتوکونازول بررسی شد؛ میزان MIC کتوکونازول نسبت به *مالاسزیا فورفور* ۰/۰۲ میکروگرم در میلی‌لیتر و برای ایتراکونازول و فلوکونازول به ترتیب ۰/۰۵ و ۰/۰۹ میکروگرم در میلی‌لیتر تعیین گردید (۲۶).

در یک بررسی حساسیت دارویی ایتراکونازول و فلوکونازول نسبت

نتایج بدست آمده در تمامی غلظت‌های مورد بررسی به استثناء غلظت‌های ۰/۰۶-۰/۱۵ میکروگرم در میلی‌لیتر برای کاندیدا آلبیکنس و غلظت‌های ۰/۰۳ و ۰/۱۵ میکروگرم در میلی‌لیتر برای کاندیدا *دوبلیننسیس* و غلظت ۰/۱۵ میکروگرم در میلی‌لیتر برای کریپتوکوکوس *نوفرمنس* و *مالاسزیا فورفور* برای هر یک از ترکیبات (غلظت هر یک از ترکیبات بطور جداگانه) در مقایسه با گروه شاهد ۱ و ۲ نظر آماری معنی‌دار گزارش گردید ($P > 0.05$) مقادیر MIC50، ۰/۱۲۵، ۰/۱۲۵/۱۲۵، ۰/۰۶ و ۰/۰۶ میکروگرم در میلی‌لیتر، MIC90، ۰/۵، ۰/۲۵، ۰/۲۵ و ۰/۱۲۵ میکروگرم در میلی‌لیتر و MFC، ۱۶، ۴، ۱۶ و ۱ میکروگرم در میلی‌لیتر برای هر یک از ترکیب دارویی و عصاره گیاهی به ترتیب برای کاندیدا آلبیکنس، کاندیدا *دوبلیننسیس*، کریپتوکوکوس *نوفرمنس* و *مالاسزیا فورفور* محاسبه گردید (جدول ۱).

بحث

عفونتهای سیستمیک ناشی از مخمرهای بیماریزا در طی چهار دهه اخیر به دلیل افزایش بیماریهای سرکوب‌کننده سیستم ایمنی نظیر بیماری ایدز، انواع بدخیمی‌های خونی و همچنین مصرف بی‌رویه آنتی‌بیوتیک‌ها و... به عنوان یکی از مهمترین عوامل مرگ و میر بخصوص برای بیماران بستری در بیمارستان مطرح شده است که این مسأله انتخاب روش‌های درمانی مناسب و مؤثر را در یک دوره زمانی مشخص اجتناب‌ناپذیر می‌سازد (۱۹-۱۶).

مطالعات اپیدمیولوژیک نشان داده است که عفونتهای با اهمیت قارچی عمدتاً به وسیله گونه‌های مقاوم به داروهای ضدقارچی ایجاد می‌شود. این موضوع بویژه در مورد گونه‌های کاندیدا در رابطه با تأثیر داروی ضدقارچی فلوکونازول مورد تأکید قرار گرفته است.

بنابر دلایل فوق و بویژه ایجاد مقاومت دارویی، گرایش نسبت به یافتن ترکیبات ضدقارچی جدید افزایش یافته است؛ همچنین استفاده از ترکیب داروهای ضدقارچی منجر به جلوگیری یا تأخیر در گسترش عناصر قارچی نسبت به داروی ضدقارچی می‌گردد و به جای استفاده از دوزهای منفرد سمی سبب استفاده از مقادیر غیر سمی دو یا چند داروی ضدقارچی مورد نیاز می‌گردد (۲۲-۲۰).

28 Triazoles

29 Miconazole

30 Voriconazole

ایترمردیا بررسی شد و نتایج نشان داد که تعداد باکتریهای مذکور در افرادی که بطور روزمره از پیاز استفاده می کنند کمتر است (۶).

تأثیر عصاره آبی پیاز، سیر و موسیر بر روی برخی از ارگانسیمهای گرم مثبت و گرم منفی و قارچها با استفاده از تکنیک انتشار در آگار بررسی شد و مهار رشد معنی داری در اغلب ارگانسیمها مشاهده گردید (۳۱).

همچنین در یک مطالعه فعالیت ضدقارچی روغن پیاز، عصاره سیر و چند عصاره دیگر بر روی ۱۰ گونه قارچی مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که روغن پیاز اثر ممانعت کنندگی بالایی علیه بیشتر قارچهای تست شده اعمال می کند (۷).

در یک مطالعه اثر مهارکننده عصاره خام پیاز در ۲ گونه از مخمرها و ۵ باکتری گرم منفی و ۳ باکتری گرم مثبت مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که عصاره پیاز بر روی باکتریهای گرم منفی هیچ تأثیری نداشت (۳۲).

اثر مهارکنندگی پیاز سبز و چند عصاره دیگر بر روی رشد آسپرژیلوس نایجر و آسپرژیلوس فلاووس در شرایط مختلف مورد بررسی قرار گرفت و نتایج نشان داد که پیاز سبز پس از قرار گرفتن در دماهای ۶۰ و ۸۰ درجه سانتیگراد خاصیت ضدقارچی خود را در مقابل آسپرژیلوس نایجر بطور موثری از دست می دهد در حالیکه فعالیت ضدقارچی پیاز سبز در مقابل آسپرژیلوس فلاووس نسبت به حرارت مقاوم است (۸).

در مطالعه دیگری اثر عصاره های مختلف گیاهان گونه آلبوم در شرایط مختلف بر روی ۳ گونه قارچ آسپرژیلوس مورد بررسی قرار گرفت. استفاده از کلرید سدیم در غلظتهای ۰/۰۲ و ۰/۰۴ مولار برای تهیه عصاره های مذکور هیچ تأثیری بر روی اثرمهارکنندگی این عصاره ها نداشت، در حالیکه افزایش دما و زمان انکوباسیون سبب کاهش فعالیت ضدقارچی این عصاره ها می شود (۳۳).

در همین راستا تحقیق حاضر با هدف بررسی تأثیر عصاره آبی گیاه پیاز بصورت جداگانه و در ترکیب با داروهای فلوکونازول، ایتراکونازول و کتوکونازول بر روی مخمرهای بیماریزا شامل کاندیدا آلبیکنس، کاندیدا/دابلیونینسیس، کریپتوکوکوس نئوفرمنس و مالاسزیا فورفور صورت گرفته است. نتایج بدست آمده نشان داد که ترکیبات مورد استفاده از طریق وابسته به غلظت قادر به مهار نسبی یا کامل رشد

به ایزوله های بالینی کریپتوکوکوس ارزیابی شد؛ حساسیت به ایتراکونازول و فلوکونازول ۹۳/۲٪ و ۸۴/۱٪ تعیین گردید (۲۷).

گاهی ممکن است در برخی از قارچها وجود توأم دو دارو باعث تضعیف اثرات یکی از آنها یا هر دو شود؛ به طور مثال در حالی که هر دو داروی مایکونازول و آمفوتریسین^{۳۱} از فعالیت ضدقارچی بالایی برخوردارند ولی وجود مایکونازول در محیط به علت ممانعت از سنتز ارگوسترول توسط سلول قارچی موجب تضعیف فعالیت آمفوتریسین می گردد (۲۸).

فعالیت ضدقارچی فلوکونازول در ترکیب با لواستاتین^{۳۲} و تأثیر آنها بر روی بیان ژن در مسیر بیوسنتز ارگوسترول و پرنیلیشن^{۳۳} در کاندیدا آلبیکنس ارزیابی شد. مطالعات بر روی حداقل غلظت ممانعت کنندگی از رشد نشان داد که لواستاتین به صورت سینرژستیکی^{۳۴} با فلوکونازول در شرایط آزمایشگاهی عمل می کند. بیان ژن ها در بخش اول مسیر استرول مانند HMG1 و ERG20 در حضور ترکیب فلوکونازول با لواستاتین تغییری نمی کند؛ در حالی که بیان ژن های دخیل در مرحله بعدی مسیر استرول مانند ERG9 و ERG11 در پاسخ به این داروها افزایش می یابد (۲۹).

همچنین افزایش فعالیت فلوکونازول در ترکیب با آنتی اکسیدانها بر روی ارگانسیمهای مقاوم به فلوکونازول مورد بررسی قرار گرفت و مشاهده شد که فلوکونازول به تنهایی هیچ فعالیتی بر روی ارگانسیمهای مقاوم ندارد و آنتی اکسیدانها فعالیت فلوکونازول را از طریق افزایش نفوذپذیری غشای سلولی افزایش می دهند (۳۰).

بررسی تأثیر عصاره آبی و روغن پیاز بر الگوی رشد و تولید آنزیم کراتیناز در تریکوفایتون متاگروفایتس نشان می دهد که ارتباط معینی میان غلظت های خاصی از عصاره با مهار فعالیت آنزیم وجود دارد. عصاره آبی پیاز و سیر باعث مهار رشد تریکوفایتون متاگروفایتس از طریق وابسته به غلظت می شوند و در غلظت های مشخص فعالیت ویژه آنزیم کراتیناز خارج سلولی را مهار می کند (۲۲).

همچنین تأثیر عصاره پیاز بر روی استریتوکوکوس موتانس، استریتوکوکوس سوپرنوس، پورفیروموناس ژنژیوالیس و پروتلا

31 Amphotericin B

32 Lovastatin

33 Prenylation

34 Synergistical

References

1. Kantarcioglu AS, Yucel A. The presence of fluconazole-resistant *Candida dubliniensis* strain among *Candida albicans* isolated from immunocompromised or otherwise debilitated HIV-negative Turkish patients. Rev Iberoam Mycol 2002; 19: 44-8.
2. Anaissie EJ, Mc Ginnis MR, Pfaller MA. Clinical Mycology. United Kingdom 2003. pp. 195-6.
3. آنیوم، آپام یونسکو ترجمه پیرسیدی م. ۱۳۶۸، صفحه ۷.
4. Bannerman RH, Burton J, Wen C. Traditional Medicine and health care coverage. England. MAC Millan/Spoottis Wood 1983. pp. 9-17, 90, 99-100.
5. Bently R, and Triman H. Medicinea Plants. Indian (Eehli). Reptint I Davendra Gahlot 1981; 3: 172.
6. Kim JH. Anti-Bacterial action of onion (*Allium cepa*) extracts against oral pathogenic bacteria. J Nihon Univ Sch Dent 1997; 39: 136-41.
7. Bagy MM, CI-Shanawany AA, Abdel-Mallek AY. Saprophytic and cyclohexamide resistant fungi isolated ffrom golden hamster. Acta Microbial Immunol Hung 1998; 4: 195-207.
8. Yin M, Cheng W. Inhibition of *Aspergillus niger* and *Aspergillus flavus* by some herbs and species. J Food Protect 1998; 61: 123-5.
9. Takahama U, Hirota S. Deglucosilation of quercetin glucosides to the aglycone and formation of food microbiology 2000; 49: 49-56.
10. Dentinger CM, Bower WA. An outbreak of hepatitis associated with green onion. J Infect Dis 2001; 183: 1273-6.

عوامل مخمری می‌باشند و میزان مهار رشد بر حسب نوع ارگانسیم و غلظت و نوع ترکیب مورد استفاده متفاوت است. در این رابطه میزان محدوده MIC90، MIC50 و MFC عصاره‌آبی پیاز برای عوامل قارچی به ترتیب برابر ۰/۵-۴، ۰/۵-۳۳ و ۰/۵-۱۲۸ میکروگرم در میلی لیتر تعیین گردید (جدول ۱). در صورت ترکیب عصاره آبی پیاز (به نسبت ۱:۱) با داروهای فلوکونازول، ایتراکونازول و کتوکونازول میزان MIC90، MIC50 و MFC ترکیبات نسبت به زمانی که بطور جداگانه استفاده می‌شوند کاهش می‌یابد (جدول ۱). نتایج این بررسی نشان داد که عصاره پیاز در مقایسه با داروی فلوکونازول بر روی کاندیدا آلبیکنس مؤثرتر است. ترکیب عصاره پیاز و داروی فلوکونازول دارای اثر یکسانی بر روی مالاسزیافورفور می‌باشند اما در مورد کاندیدا دابلینینسیس و کریپتوکوکوس نئوفرمس تاثیر فلوکونازول بیشتر از عصاره پیاز است. داروهای ایتراکونازول و کتوکونازول نیز در مقایسه با عصاره پیاز بر روی مخمرهای مذکور مؤثرتر می‌باشند و ترکیب عصاره پیاز با داروهای آزولی بیشترین تاثیر را بر روی مالاسزیافورفور دارد.

نتیجه گیری:

در مطالعات سایر محققان نیز اثرات ضد قارچی پیاز بر روی رشد عوامل قارچی نظیر گونه‌های کاندیدا، کریپتوکوکوس و مالاسزیافورفور با نتایج بدست آمده در تحقیق حاضر همخوانی دارد و در مجموع نشان می‌دهد حساسیت دارویی بر حسب نوع ترکیبات ضد قارچی و نوع ایزوله قارچی متفاوت است. هر چند استفاده مرکب از ترکیبات ضد قارچی بطور مناسبی منجر به افزایش فعالیت ضد قارچی هر یک از ترکیبات به تنهایی می‌گردد و بدنبال استفاده از ترکیبات گیاهی که دارای اثرات ضد میکروبی می‌باشند اثرات سمی ناشی از ترکیبات ضد قارچی سنتتیک کاهش یافته است و با استفاده از مقادیر غیر سمی دارو مهار رشد ارگانسیم مشاهده می‌شود، لذا بررسی و یافتن عصاره‌های گیاهی با خواص ضد میکروبی که منجر به افزایش فعالیت داروهای ضد قارچی گردد بدلیل کاهش محدودیت در استفاده و کاهش عوارض جانبی ناشی از آنها می‌تواند راهگشای درمان بسیاری از عفونت‌های قارچی گردد.

- drug susceptibility testing of candida species and *Cryptococcus neoformans*. J Clinical Microbiol 1998; 36: 926-30.
19. Zaini F, Mahbod ASA, Emami M. Comprehensive Medical Mycology. First edition. Tehran, 1377 :330-48
20. Hassan HA, Mahmoud AI. Inhibitory effects of spice oil on lipase and mycotoxin production. Zentralbl Microbiol 1993; 148: 543-8.
21. Zohri AN, Gawad K, Saber S. Antibacterial antidermatophytic and antitoxinogenic activities of Onion (*Allium cepa*) oil. Microbiol Res 1995; 150: 167-72.
22. Shams M, Razafsha M, Allameh A, Razzaghi M. Inhibitory effects of aqueous onion and garlic extracts on growth and keratinase activity in *Trichophyton mentagrophytes*. Iran Biomed J 2003; 7: 113-8.
23. Quindos G, Carrillo Munoz AJ, Arevalo MP, Salgado J, Alonso Va R, Rodrigo JM, et al. In-vitro susceptibility of *Candida dubliniensis* to current and antifungal agents. Chemotherapy 2000; 46: 395-401.
24. Canton E, Peman J, Carrillo-Mucoz A, Orero A, Vbeda P, Gobernado M. Fluconazole susceptibilities of blood stream candida spp. isolates and determined by national Committee for clinical laboratory standards method M27-A and two other methods. J Clinical Microbiol 1999; 37: 2197-200.
25. Gupta AK, Kohli Y, Li A, Faergemann J, Summerbell RC. In-vitro susceptibility of the seven *Malassezia* species to Ketoconazole, Voriconazole, Itraconazole and Terbinafine. Br J Dermatol 2000; 42: 758-65.
26. Zissova LG, Kantarjiev TB, Kuzmanov AH. Drug
11. Motsei ML, Lindsey KL. Screening of traditionally used sougthofrican plants for antifungal activity against *Candida albicans*. Journal of Ethnopharmacology 2003; 86: 235-41.
12. Shams-Ghahfarokhi M., Goodarzi M., Al-Tiraihi T., Razzaghi-Abyaneh M and Seyedipour GH. Morphological evidences for onion-induced growth inhibition of *Trichophyton rubrum* and *Trichophyton mentagrophytes*. Fitoterapia 2004; 75: 645-655.
13. Shams-Ghahfarokhi M., Shokoohamiri MR., Amirrajab N., Moghadasi B, Ghajari A., Zeini F., Sadeghi G and Razzaghi-Abyaneh M. In vitro antifungal activities of *Allium cepa*, *Allium sativum* and ketoconazole against some pathogenic yeasts and dermatophytes. Fitoterapia 2006; 77: 321-323.
14. NCCLS document M27-A. Reference method for broth dilution antifungal susceptibility testing of yeasts. Approved 1977; 17: 1-29.
15. NCCLS document M38-P. Reference method for broth dilution antifungal susceptibility testing of condition-forming filamentous fungi. Approved standard 1998; 22: 1-29.
16. Pfaller MA, Messer SA, Gee S, Joly S, Pujol C, Sulliveun DJ. In- vitro susceptibilities of *Candida dubliniensis* isolates tested against the new Triazole and echinocandin Antifungal agents. J Clinical Microbiol 1999; 37: 870-2.
17. Gutierrez J, Morales P, Gonzalez MA, Quindos G. *Candida dubliniensis*, a new fungal pathogen. J Basic Microbial 2002; 42: 207-27.
18. Davey KG, Holmes AD, Johnson EM, Szekely A, Warnock DW. Comparative evaluation of fungitest and broth microdilution methods of antifungal

- susceptibility testing of *Malassezia furfur* strains to antifungal agents. *Folia Med (Plovdiu)* 2001; 43: 10-2.
27. Datta K, Jain N, Sethi S, Rattan A, Casadevall A, Banerjee U. Fluconazole and Itraconazole susceptibility of clinical isolates of *Cryptococcus neoformans* at a tertiary care center in India: a need for care. *Antimicrobe Chemother* 2003; 52: 683-6.
28. Graybill JR, Mitchell L, Levine HB. Treatment of Experimental Murine Cryptococcosis: a Comparison of Miconazole and Amphotericin B. *Antimicrob Agents Chemother.* 1978; 13: 277-283.
29. Song JL, Lyons CN, Holleman S, Oliver BG, White TC. Antifungal activity of fluconazole in combination with lovastatin and their effects on gene expression in the ergosterol and prenylation pathways in *Candida albicans*. *Med Mycol* 2003; 41: 417-25.
30. Simonetti G, Villa A, Simonetti N. Enhanced contact activity of Fluconazole in association with antioxidants against fluconazole-resistat. *Journal of Antimicrobial Chemotherapy* 2002; 50: 257-259.
31. Elnina EL, Ahmed SA, Mekkawi AG, Mossa JS. The antimicrobial activity of garlic and onion extracts. *Pharmazie* 1983; 38: 747-8.
32. Dankert J, Tromp TF, Uries H, klasen HJ. Antimicrobial activity of crude juices of *Allium ascalonicum*, *Allium cepa* and *Allium sativum*. *Zentralblat Bakteriol* 1979; 245: 229-39.
33. Yin MC, Tsaos M. Inhibitory effect of seven *Allium* plants upon three *Aspergillus* species. *Int Food Microbial* 1999; 49: 49-56.